

ODOS BĖRIMO ELEMENTAI

Paruošė: Vytautas Pėčelis

BĒRIMŪ KLASIFIKACIJA

PAGAL IŠVAIZDA:

1. Netuštuminiai
2. Tuštuminiai (ertminiai)

PAGAL ATŠIRADIMO POBŪDI:

1. Pirminiai bērimai
2. Antriniai bērimai

PAGAL DYDI (SKERSMENI):

1. $\leq 10\text{mm}$ (žirnio dydžio):

- Dēmelē
- Mazgelis
- Pūslelē
- papulē

2. $\geq 10\text{mm}$:

- Dēmē
- Mazgas
- Pūslē
- Plokštelē

PIRMINIAI BĖRIMAI

Tai tokie bėrimai, kurie atsiranda sveikoje odoje dėl **pirminės tiesioginės reakcijos** į egzogeninį ar endogeninį veiksnį

PIRMINIAI BĒRIMAI

NETUŠTUMINIAI:

1. Dēmē, dēmelē (macula)
2. Papulē (papula), plokštelē (plaque)
3. Pūkšlē (urtica)
4. Mazgas (nodus), mazgelis (nodulus)

TUŠTUMINIAI (ertminiai):

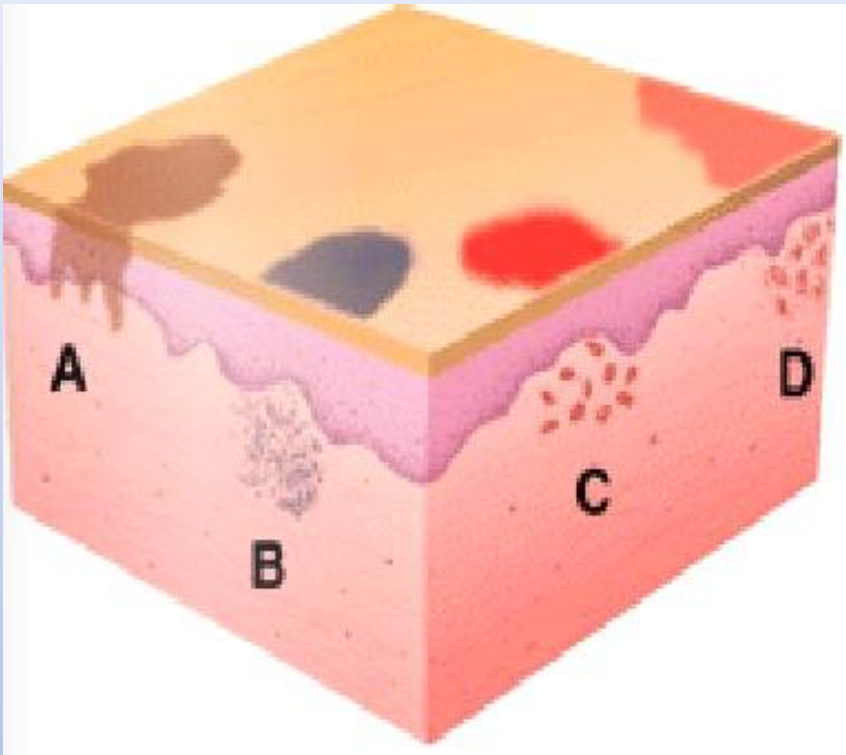
1. Pūslelē (vesicula), pūslē (bulla)
2. Pūlinukas (pustula)

Netuštuminiai bėrimai

DĖMĖ (macula)

- Odos ar gleivinės nuolatinis ar laikinas ribotas odos pasikeitimas
- Konsistensija ar reljefu nesiskiria nuo aplinkinių audinių

- A. Ruda – melanino pigmentacija **epidermyje** (pvz., strazdana)
- B. Mėlyna – melanino ar kitų medžiagų susikaupimas **dermoje** (pvz., tatuiruotė)
- C. Raudona – **dermos** (tikrosios odos) kraujagyslių išsiplėtimas be uždegimo (pvz., hemangioma)
- D. Rausva – dermos kraujagyslių išsiplėtimas su uždegimu

DĖMĖ (macula)

Rūšys:

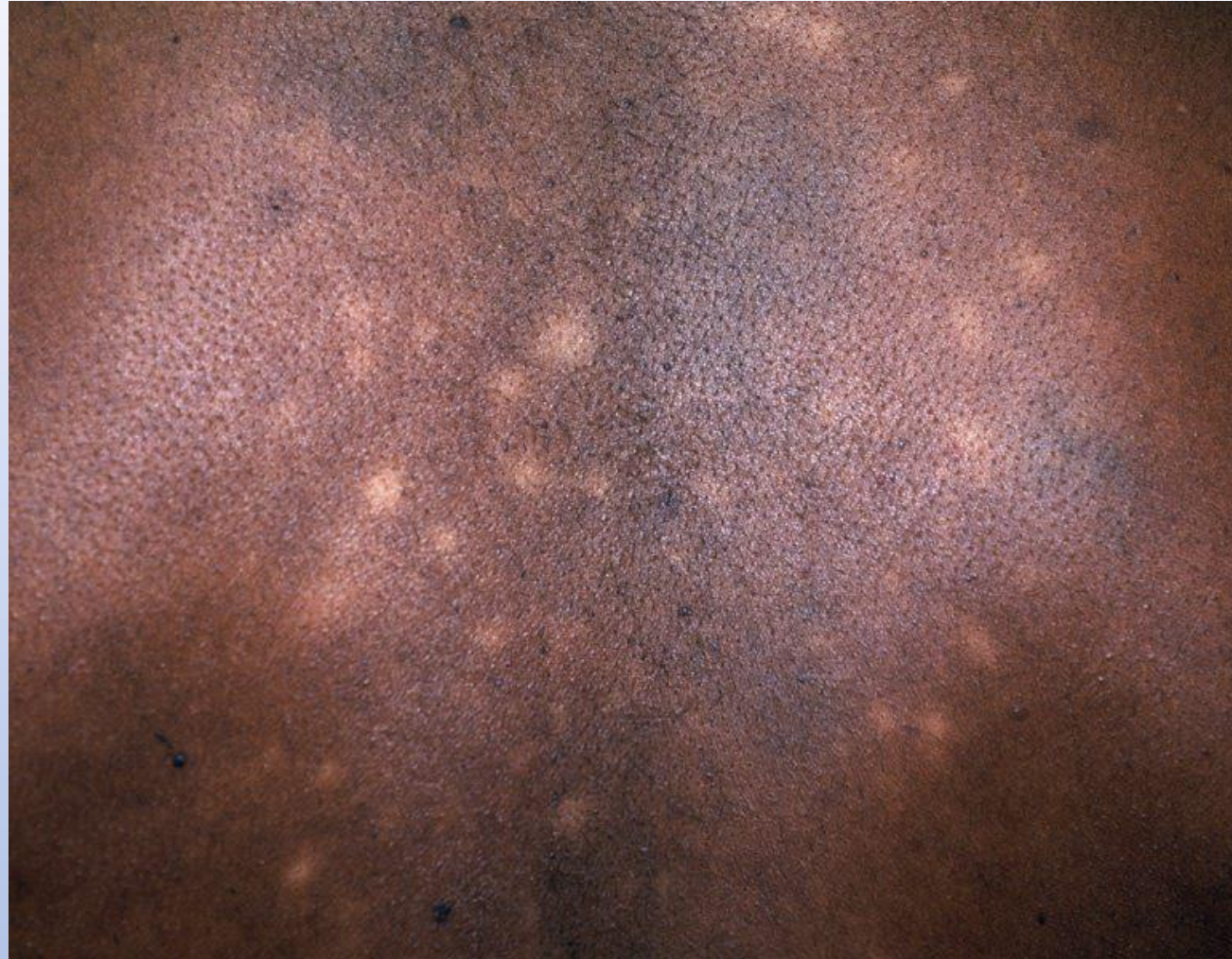
1. Pagal skersmenį:

- Dėmelė $\leq 10\text{mm}$
- Dėmė $\geq 10\text{mm}$

2. Eritema: delno dydžio ar didesnis paraudimas

3. Eritrodermija: viso kūno paraudimas

Dėmė – po uždegiminė hipopigmentacija

Dėmė – sergant neurofibromatoze

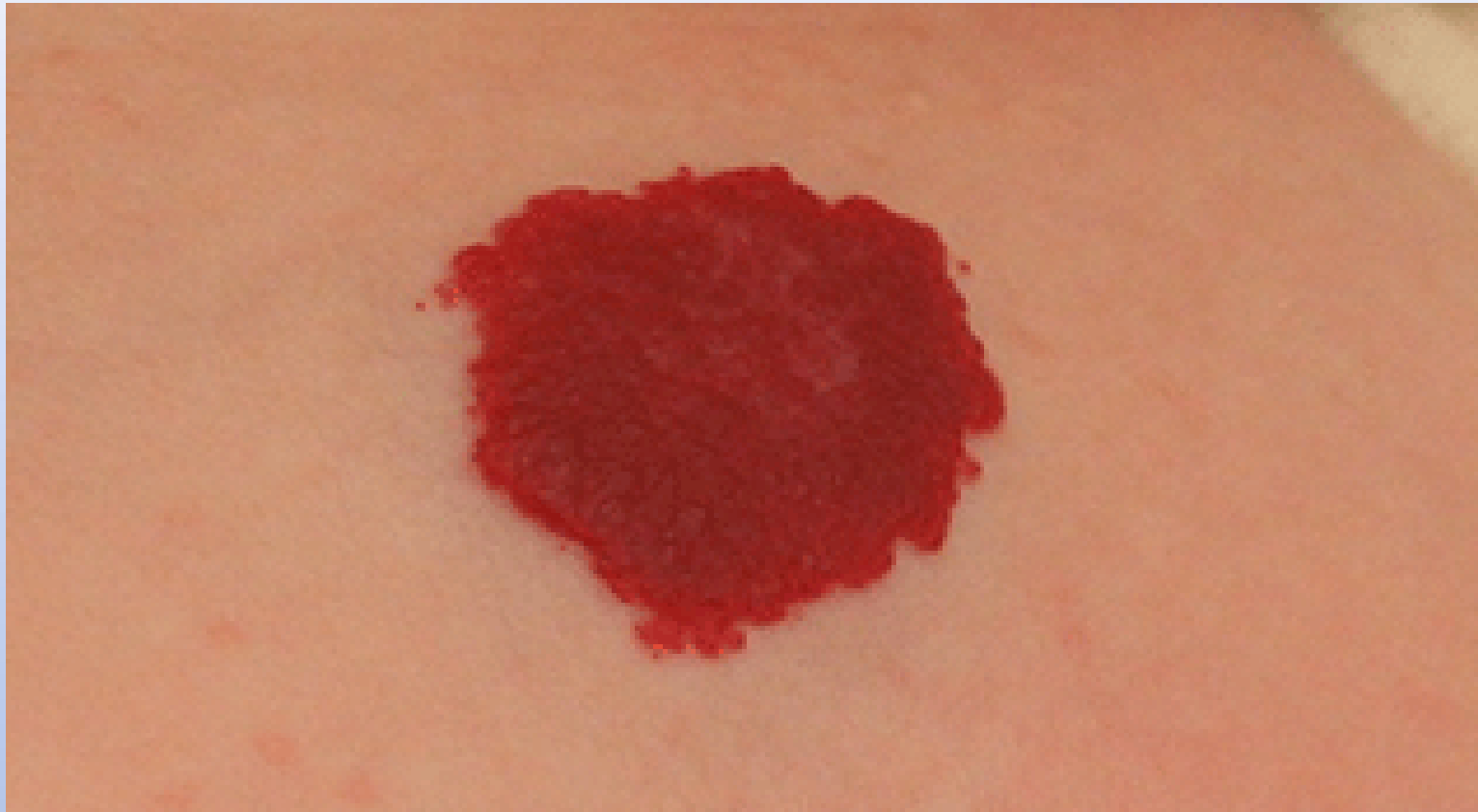
Dėmės – sergant Peutz-Jegers sindromu

Eritema – sergant Laimo liga

Dėmė - hemangioma

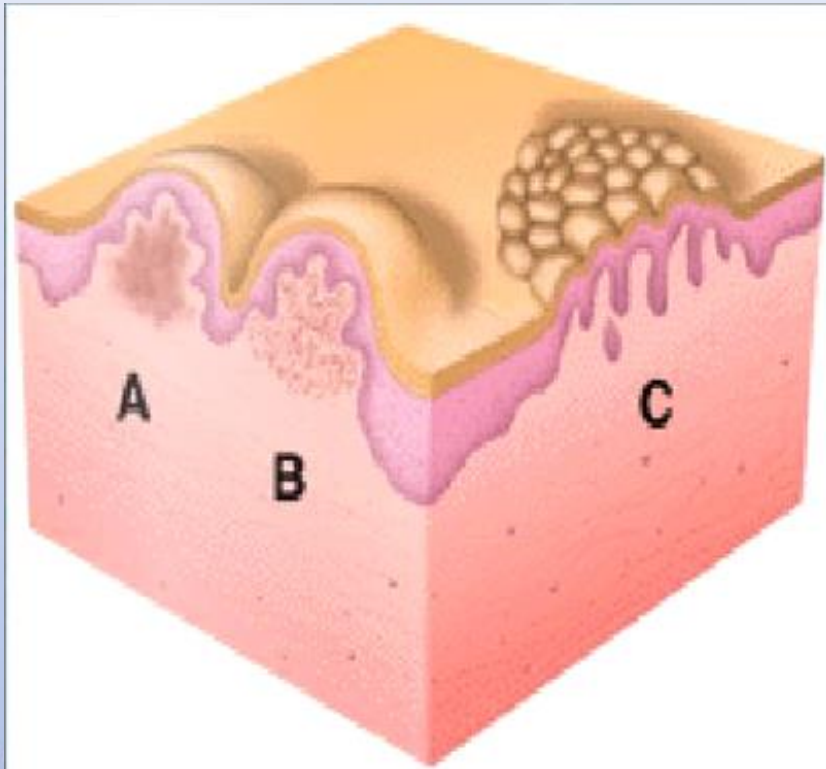

Eritrodermija – sergant žvyneline

PAPULĖ (PAPULA)

- Ribotas odos iškilimas
- Dydis $\leq$ nei 10mm skersmens

- A. Metabolizmo produktų susikaupimas tikrojoje odoje
- B. Ląstelių vešijimas (proliferacija) tikrojoje odoje (dermos papulė)
- C. Ląstelių vešėjimas epidermyje (epidermio papulė)

Papulės - tvirtos, lygios išsiveržusios ksantomos

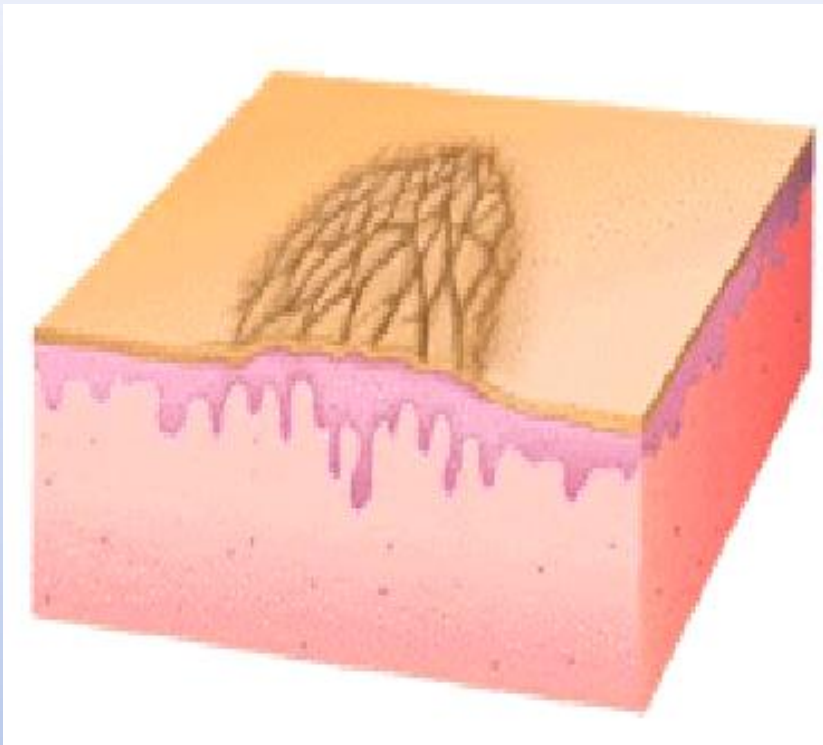

Odos amiloidozė – amiloido atsidedėjimas tikrojoje odoje

Plokštelė (plaque)

- Ribotas pakilimas
- Pažeidimas epidermyje
- Plokščiu paviršiumi
- Pažeidimo plotas didesnis už aukštį
- Didesnė nei 10mm skersmens

Didelės, susiliejančios dilgėlinės plokštelės

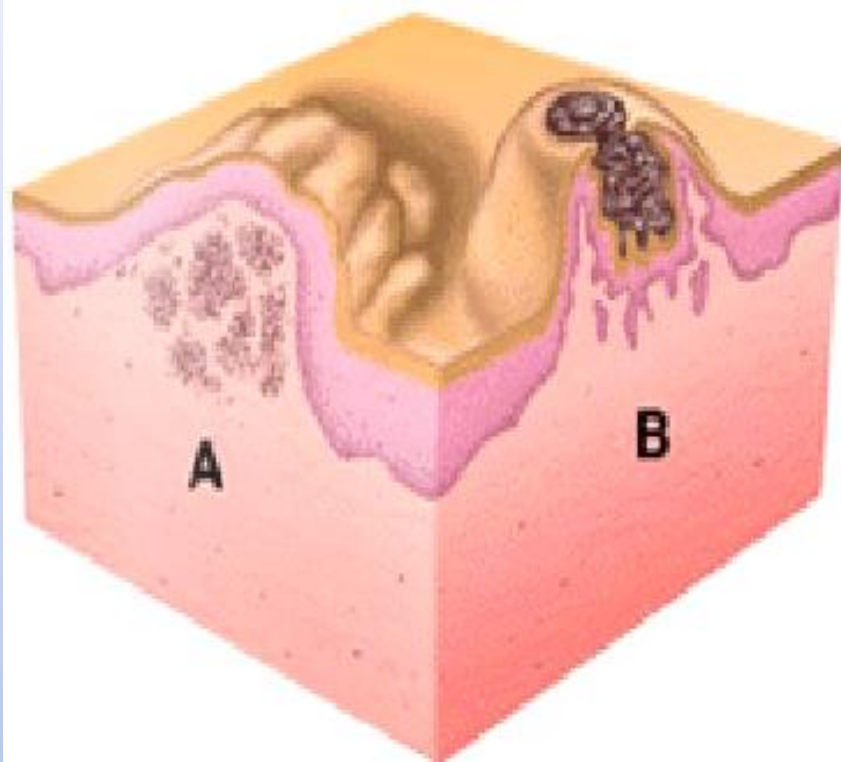
Žiedinė plokštelė, serga granuloma annulare

MAZGELIS/MAZGAS NODULUS/NODUS

- Ribotas iškilimas, įvairios formos
- Pagal skersmenį:
  - Mazgelis $\leq 10\text{mm}$
  - Mazgas $\geq 10\text{mm}$

MAZGELIS/MAZGAS (NODULUS/NODUS)

A. Ląstelių infiltracija **tikrojoje odoje**

B. Ląstelių infiltracija **epidermyje ir tikrojoje odoje**

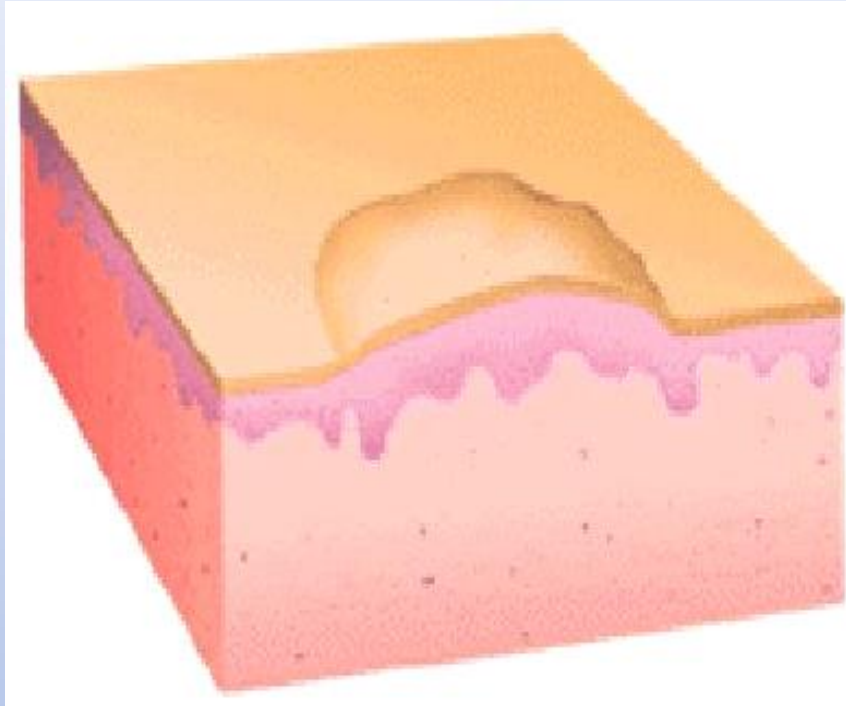
Mazgas – sergant dermatofibroma

Mazgelis - melanoma

PŪKŠLĖ (URTICA)

- Ūmus kraujagyslių pralaidumo padidėjimas dėl putliųjų ląstelių išskiriamo histamino poveikio
- Skysčio transudacija į **epidermį ir tikrosios odos sluoksnį**

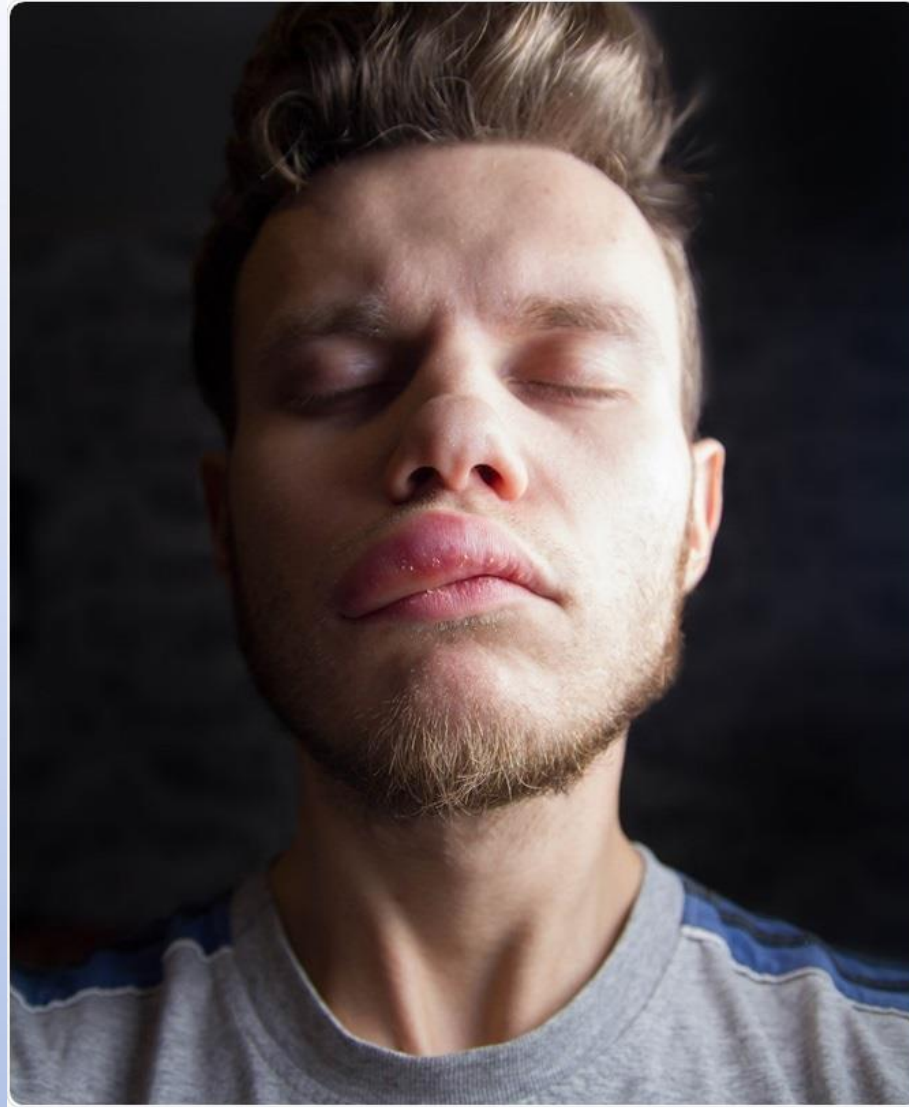
PŪKŠLĒ (URTICA)

- Ribotas, rausvas, niežtintis odos patinimas, kuris atsiranda staiga ir išlieka ne ilgiau nei 24val.
- Pranykus pūkšlei antrinių bėrimų nelieka
- Pabrinkus tikrajai odai ir poodžiui atsiranda Kvinkės edema (oedema angioneuroticum)

PŪKŠLĒ (URTICA) - dilgėlinė

Kvinkės edema – tikrosios odos ir poodžio pabrinkimas

TUŠTUMINIAI BĖRIMAI

1. Pūslelė (vesicula), pūslė (bulla)
2. Pūlinukas (pustula)

Pūslelė (vesicula), pūslė (bulla)

- Ribota, prisipildžiusi skysčio ertmė, kuri turi daugiau ar mažiau įtemptą dangą
- Dydis:
  - Pūslelės $\leq 10\text{mm}$ skersmens
  - Pūslės $\geq 10\text{mm}$ skersmens

Etiologinė klasifikacija:

- **Akantolitinė** – formuojasi dėl akantolizės (tarpląstelių jungčių suardymo)
- **Spongiotinė** – formuojasi dėl spongiozės – skysčio susikaupimo (intraląstelinės ar ekstraląstelinės)

Pūslelė (vesicula), pūslė (bulla) – pagal lokalizaciją

- Poraginė – po raginiu epidermio sluoksniu (dažniausiai nematomos)

- Intaepiderminė – plona pūslės danga, nepatvari. Nikolskio simptomas teigiamas -suėmus ir patraukus atplaišą nusilupa sveikai atrodančių audinių epidermis

Pūslele (vesicula), pūslė (bulla) – pagal lokalizaciją

- Poepiderminė – skystis po pamatine membrana (stora pūslės danga). Nikolskio simptomas neigiamas

Pūslelė (vesicula)

Sergant vejarauptais

Antrinės pūslelės po kontakto su nuodingąja gebene

Pūslė (bulla)

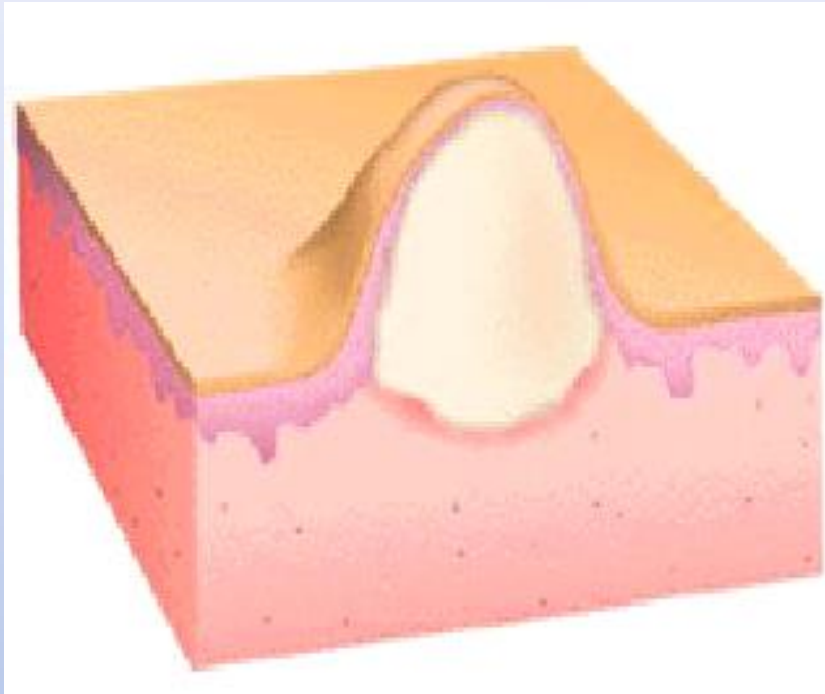

Pūslė po voro įkandimo

Įtemptos serozinės pūslės sergant gestaciniu herpesu

Pūlinukas (pustula)

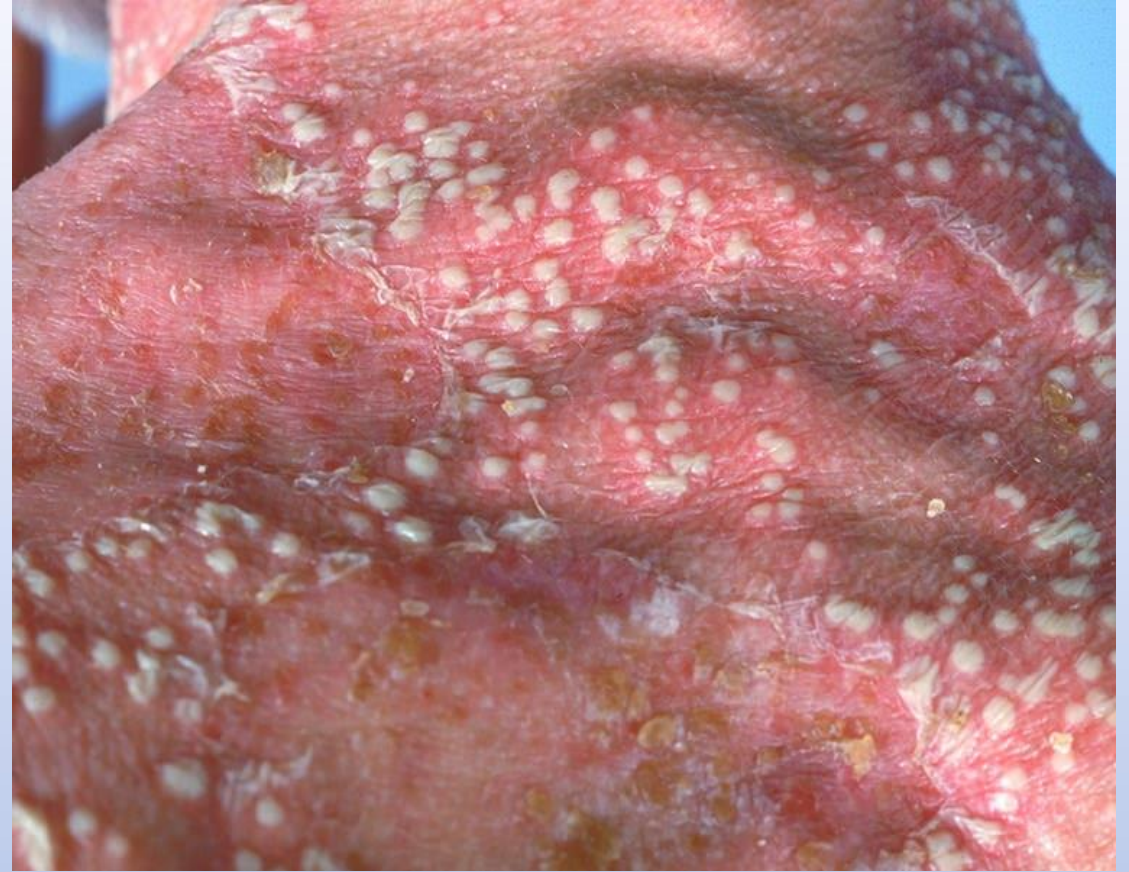

- Tuštuminis epidermio pakilimas, pripildytas pūlių

Pūlinukas (pustula)

Pūlinukas sergant folikulitu

Plačiai išplitę pūlinukai ant juosmens sergant pustuline psoriaze

ANTRINIAI BÈRIMAI

Atsiranda iš pirminių bėrimų.

Skiriami:

1. Pleiskanos (squame)
2. Šašas (crusta)
3. Eroziija (erosio)
4. Nukasymas (excoratio)
5. Opa (ulcus)
6. Įtrūkimai (fissura)
7. Randas (cicatrix)
8. Odos atrofija
9. Lichenifikacija

Pleiskanos (squame)

- Atsiskyrusių (atsilupusių) raginio sluoksnio ląstelių kompleksas
- Gali dengti dėmes/dėmeles, papules, plokšteles, mazgus/mazgelius
- Gali būti:
  1. Smulkios – sėleninės
  2. Stambios – žvynelinės atveju

Pleiskanos (squame)

- Plokštelė padengta storomis pleiskanomis
- Atsiranda dėl sutrikusio ragėjimo

Pleiskanos (squame)

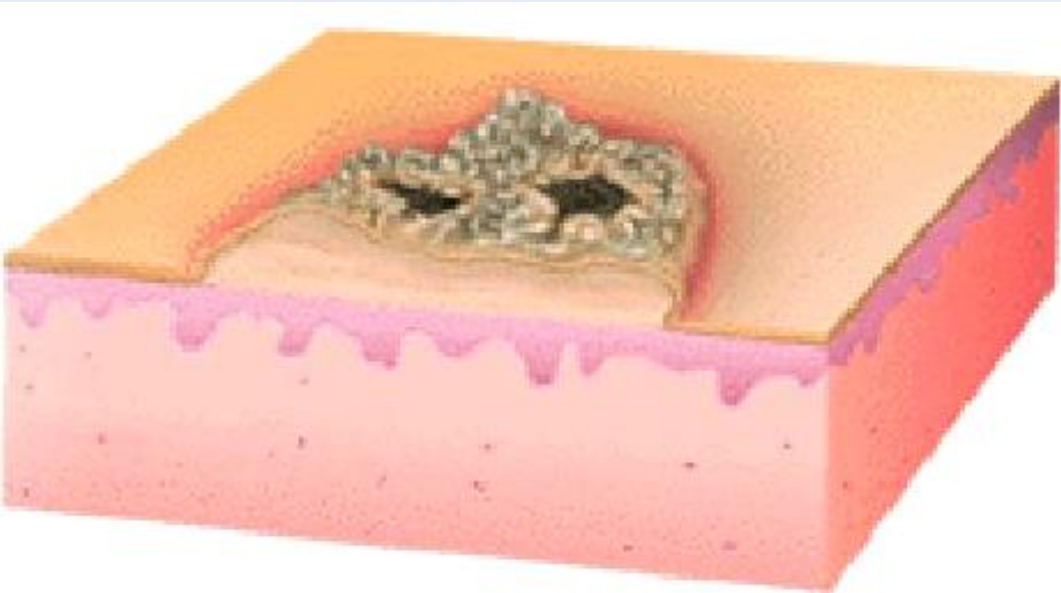

Storos, baltos, aštriai ribotos žvynuotos psoriazės plokštelės

Žvynuotos papulės sergant atopiniu dermatitu

Šašas (crusta)

- Tai ant odos defekto sudžiuvęs serumas, pūliai, kraujas ar jų mišinys su audinių likučiais

Šašas (crusta)

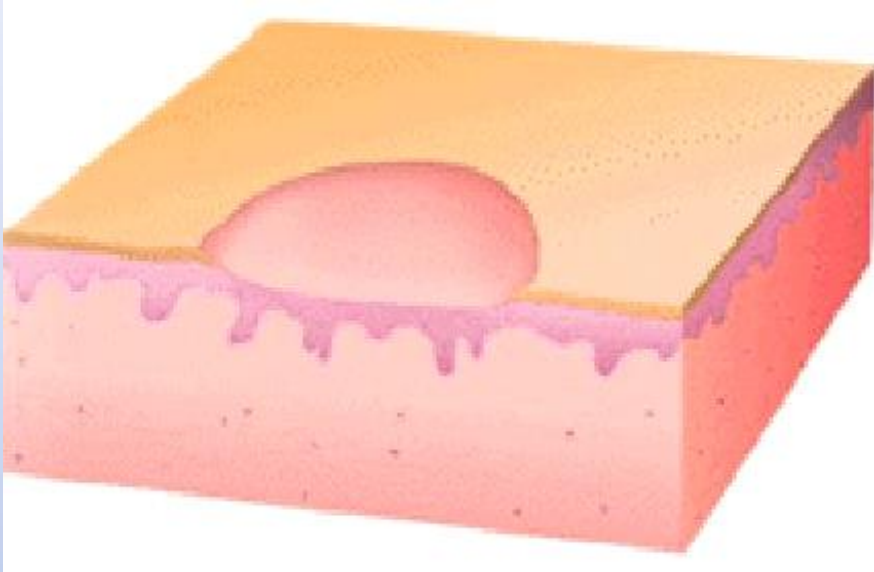

Storos rudos plutos apnašos ir erozijos vaikui, turinčiam impetiginizuotą atopinį dermatitą

Prilipusi medaus spalvos pluta sergant impetigo

Erozija (erosio)

- Epidermio defektas
- Neišplinta už pamatinės membranos ribų
- Užgyja be rando

Erozija (erosio)

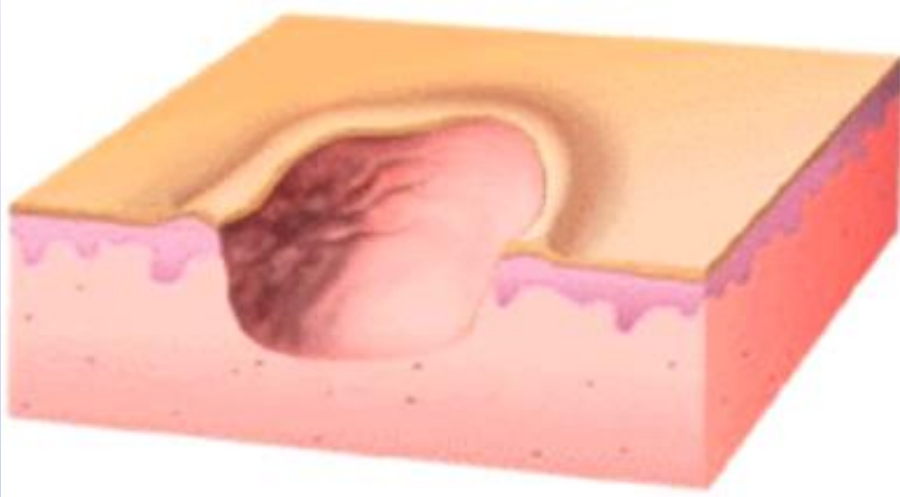

Erozijos dėl terminio nudegimo

Erozijos sergant Stevens-Johnson sindromu

Opa (ulcus)

- Epidermio ir tikrosios odos defektas
- Išplinta už pamatinės membranos ribų
- Užgyja randu

Opa (ulcus)

Diabetinė opa susiformavusi pade

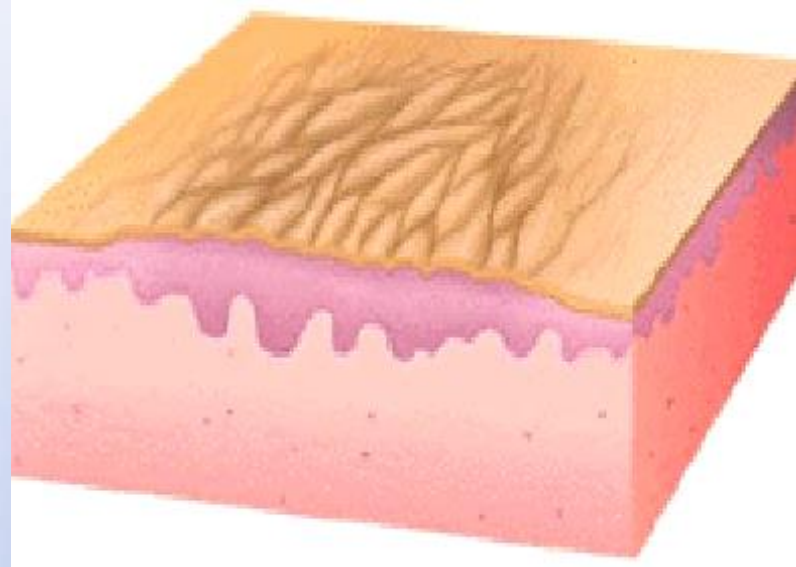
Gili IV stadijos opa kryžkaulio srityje

Nukasymas (excoratio)

- Dažniausiai atsiranda dėl kasymosi
- Linijinis epidermio defektas
- Gali išplisti už pamatinės membranos ribų, lieka randas

Lichenifikacija

- Visų epidermio sluoksnių hiperplazija
- Gali būti kolageno skaidulų sustorėjimas paviršiniame tikrosios odos sluoksnyje bei uždegimo ląstelių infiltracija
- Atsiranda dėl ilgalaikio kasymosi ar uždegimo

Lichenifikacija

- Odos sukietėjimas, sustorėjimas, pleiskanojimas
- Paryškėjęs odos piešinys
- Odą sunku suimti į raukšlę

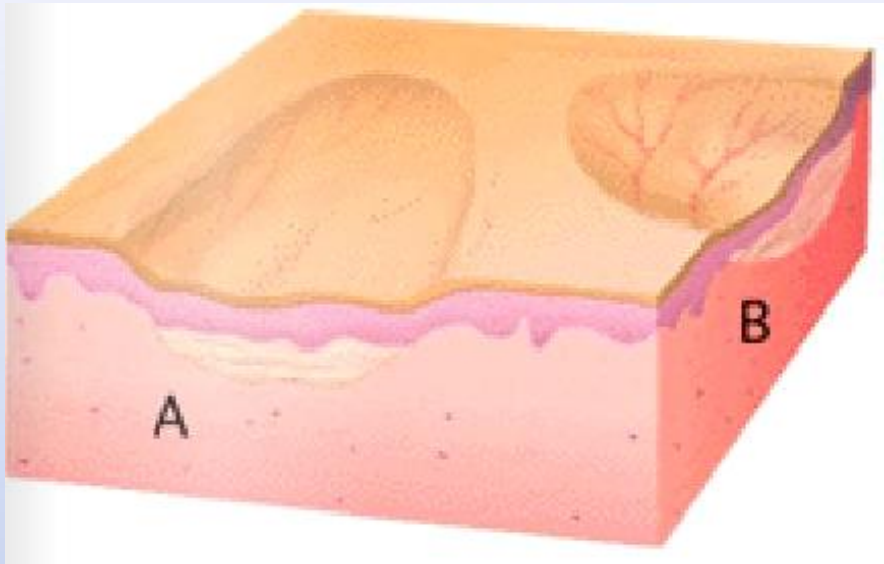

Odos atrofija

- Odos susiraukšlėjimas
- Persišviečia kraujagyslės
- Nunyksta odos priedai

Odos atrofija

- A. Tikroji oda suplonėjusi, epidermis nepakitęs
- B. Suplonėjęs epidermis ir tikroji oda

Odos atrofija

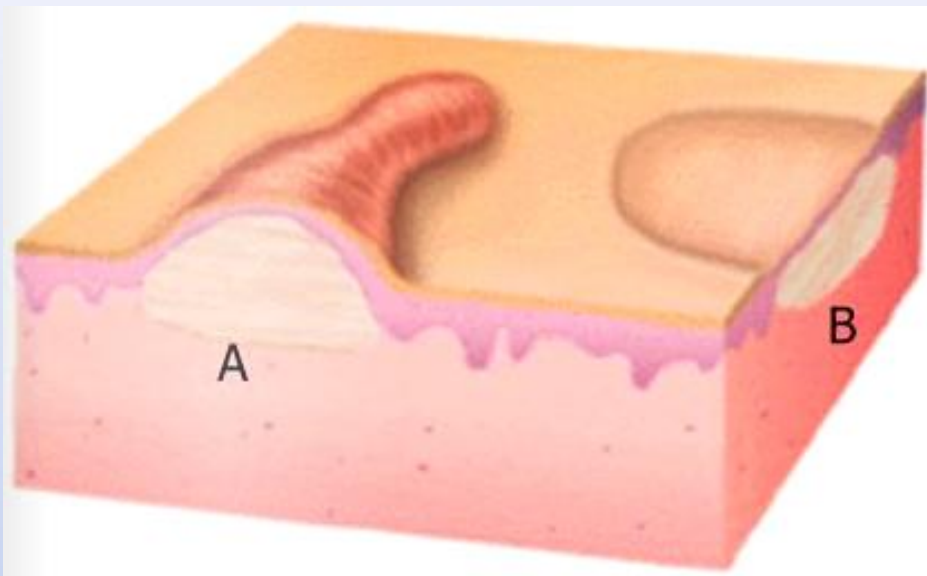

Atrofija ir strijos dėl per didelio vietinių kortikosteroidų vartojimo

Sergant odos atrofija

Randas (cicatrix)

- Epidermio ir tikrosios odos defektas užpildytas jungiamuoju audiniu
- Gali būti:
  - A. Hipertrofinis – iškilęs virš odos paviršiaus
  - B. Atrofinis – nusileidęs žemiau odos paviršiaus
  - C. Keloidinis – iškilęs virš odos paviršiaus ir augantis į aplinkinius sveikus audinius

Randas (cicatrix)

Hipertrofinis – randas po operacijos

Randas (cicatrix)

KELOIDAS – randas išplitęs už odos defekto ribų

Randas (cicatrix)

Atrofinis randas po krūčių didinimo operacijos

Bėrimų apibūdinimai

1. Polimorfinis (kelių rūšių) ar monomorfinis bėrimas pvz: ūmus dermatitas (pūslelės, erozijos, šašai)
2. Bėrimų rūšys (pirminiai, antriniai, tuštuminiai, netuštuminiai) ir jų dydis
3. Lokalizacija, išplitimas (kiek pažeista kūno paviršiaus ploto)
4. Spalva, forma, dydis, kraštai, paviršius, išsidėstymas
5. Palpacijos duomenys (kietas, minkštas, skausmingas)
6. Papildomi apžiūros būdai (Nikolskio simptomas ir kt.)

AČIŪ UŽ DĖMESĮ

GERIAUSI MOKOSI IŠ GERIAUSIŲ